

**Parc Natural
de l'Alt Pirineu**

Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori, Habitatge
i Transició Ecològica**

EUROPARC
Turisme Sostenible en
Espais Protegits

Parc Pirinenc
de Les Tres Nacions | Parc Pyrénéen
des Trois Nations

Acta

SESSIÓ DE PARTICIPACIÓ DEDICADA ALS ENS LOCALS DE L'ALT URGELL

23/01/2024, a la Seu d'Urgell

Assistents

Núria Duró Porta, Ajuntament de les Valls de Valira

Merce Pares Codina, EMD d'Ars, Asnurri, Civís i Os de Civís

Montse Ripoll Pantebre, Consell Comarcal de l'Alt Urgell

Godofredo Garcia Grasa, Consell Comarcal de l'Alt Urgell

Maria Yuste, EMD Vila i Vall de Castellbó

Montse Martínez Gasa, EMD de Taús

Albert Galindo Mallol, Ajuntament de la Seu d'Urgell

Pilar Alaez, Consell Comarcal de l'Alt Urgell

Anna López Portell, Ajuntament de la Seu d'Urgell

Maria Sinfreu Clop, EMD d'Asnurri

Joan Sinfreu Caselles, EMD d'Ars i Societat de Veïns Ras de Conques

Franscesc Baró, EMD de Civís

Marc Garriga, Parc Natural de l'Alt Pirineu

Josep Queró, Parc Natural de l'Alt Pirineu

Eva Tarragona, secretaria tècnica

2

Desenvolupament de la sessió

- **Presentació del Pla estratègic del Parc Natural de l'Alt Pirineu.** Marc Garriga Lujan
- **Presentació sessió.** Eva Tarragona
- **Debat i aportacions dels participants**

Aportacions recollides

VINCULADES A LA GESTIÓ FORESTAL

Gestió forestal

Es demana que des del Parc es facilitin els aprofitaments forestals i que els tràmits administratius siguin àgils i no generin traves.

Des del Parc es recomana que sempre que es faci una ordenació forestal, l'empresa encarregada es fiqui en contacte amb el Parc, perquè així se'ls facilitarà la informació que han de tenir en compte.

També s'explica que hi ha hagut queixes referents a la gestió forestal amb l'ús de processadores, que fan línies al bosc de màxima pendent. Caldria una reflexió sobre com

gestionar el bosc de forma que hi hagi un bon equilibri entre la viabilitat econòmica i la preservació dels valors paisatgístics i la biodiversitat, en especial el gall fer..

S'explica que per compensar els costos associats a una gestió més acurada que té en compte criteris de conservació de la biodiversitat, sortirà una ordre d'ajuts per incentivar els serveis ecosistèmics per boscos públics (ja existent per finques privades: <https://canalempresa.gencat.cat/ca/integraciodepartamentaltramit/tramit/PerTemes/23520-ajuts-a-serveis-ecosistemics-per-a-la-gestio-forestal-sostenible-en-finques-de-titularitat-privada-2023>) que sí que es contempla dins el Pla d'acció.

Es puntualitza que un altre problema a l'hora de decidir el model de gestió forestal és la dificultat per trobar professionals.

Es genera un debat entorn a aquest tema. Es fa la proposta de que el Parc organitzi algun tipus de formació per comptar amb més professionals formats. També s'esmenta com a possible entitat formadora l'Escola Agrària. Tot i que també s'apunta que la baixa rendibilitat econòmica dels aprofitaments forestals no ajuda a que els sous del sector siguin competitiu i que, per tant, és difícil que hi hagi demanda en aquest tipus de formacions. Les formacions que es fan actualment són formacions curtes, no destinades a professionals.

Per contra, es constata que quan es contracta un servei d'aclarida, és a dir, quan la rendibilitat no depèn directament del preu de la fusta, sí que hi ha empreses disposades a fer la feina.

Es conclou que cal una reflexió més aprofundida sobre la gestió i aprofitament dels boscos del Pirineu. Un possible espai seria la taula de treball amb el sector, inclosa al Pla estratègic (Objectiu operatiu 8.2.1 – Acció Creació d'una taula de treball específica amb les empreses del sector forestal).

3

VINCULADES AL CANVI CLIMÀTIC I RISCOS NATURALS

Canvi climàtic

Caldria incloure al Pla una línia d'actuació per prevenció de riscos per inundacions i avingudes de barrancs.

Prevenció incendis

Es posa de relleu una gran preocupació pel risc d'incendis, sobretot al voltant dels pobles. [Des del Parc s'informa del projecte POCTEFA “Desbosiguem!”](#) que preveu la realització a través de la Fundació Pau Costa d'un pla de prevenció d'incendis forestals en aplicació del [Decret 378/1986](#) de 18 de desembre, sobre establiment de plans de prevenció d'incendis en els espais naturals de protecció especial que analitzarà quins recursos estan disponibles per la prevenció i quines actuacions cal realitzar (per exemple, àrees estratègiques, franges de protecció, millora d'accessos). A més, el projecte preveu realitzar desbrossaments i contractes amb tots els propietaris de terrenys al voltant de 3 pobles (horts, prats...) de Pallerols, Vilamur i Roní per tal de mantenir els espais oberts i nets. Per això, es contractarà explotacions ramaderes per la realització de serveis ecosistèmics de manteniment un cop desbrossat, i fruit de l'experiència es realitzarà un manual de bones pràctiques.

Explicat el projecte, es demana que es tingui en compte la possibilitat de que alguns pagesos abandonin terrenys que actualment mantenen, per passar a gestionar terrenys en els quals es contempla una compensació per aquests serveis. Per això, es proposa valorar la possibilitat de que hi hagi també ajuts per aquells ramaders que actualment ja estan fent aquest manteniment al voltant dels pobles.

També es pregunta com podrà actuar el Parc en terrenys que no estan estrictament dins del Parc. S'aclareix que el fet que existeixi el Pla de Prevenció d'Incendis del Parc i englobi la totalitat dels municipis del Parc, i que aquest s'aprovi per part del Govern, possibilita que el Parc actuï en aquestes zones tot i que no es trobin dins els límits de protecció.

VINCULADES A LA GESTIÓ DE LA FAUNA SALVATGE

Gestió de fauna i transmissió de malalties infeccioses

Es posa de relleu la problemàtica que genera la fauna salvatge a nivell sanitari (transmissió de malalties de la fauna salvatge a la domèstica).

Es demana que el Parc sigui proactiu en la cerca de solucions.

Una possible acció a plantejar seria pavimentar els abeuradors per evitar que hi hagi una zona humida al seu voltant.

Una altra possible acció seria treballar aquest tema des de l'àmbit de la recerca, per tal de conèixer com es pot evitar o reduir la transmissió de la tuberculosi de la fauna salvatge a la fauna domèstica.

4

Convivència amb l'os

Algunes dels assistents demanen de quina manera es contempla al Pla estratègic la convivència amb l'os. El director del parc fa un resum històric, incidint en que els atacs a animals vius i en concret a bestiar domèstic són un problema per la convivència amb la ramaderia.

Les solucions plantejades fins ara han proposat l'agrupació de ramats d'oví – cabrum amb pastor i la protecció amb gossos mastins. S'explica la complexitat amb el bestiar major, ja que la protecció amb gossos és molt difícil de gestionar sense un vaquer/eugasser que se n'ocupi i genera problemes d'interacció amb els turistes.

Per controlar millor el bestiar major, una possible via és facilitar collars GPS. Amb això es detecta millor si hi ha una interacció, i es pot acudir més ràpidament amb els agents rurals i espantar l'os amb bales de goma o explosius, si s'escau en cas de comportament anormal. La tendència de l'os és a expandir-se i està arribant a la Vall de Santa Magdalena.

En les zones on hi ha os bru s'està treballant perquè es pugui pagar als ramaders per serveis ecosistèmics. També s'ha previst estudiar la possibilitat de pagar els animals desapareguts, sense qüestionar si la pèrdua ha estat causada o no per l'os.

Es pregunta si hi ha un topall d'ossos previst o al que es consideri que cal arribar i un cop s'arribi a aquesta densitat, si es tornarà a considerar l'os com a espècie cinegètica. Des del Parc es considera que s'està molt lluny d'aquesta densitat. I en el cas que alguns

ossos baixin als pobles, que ho fan generalment atrets pels contenidors de residus, es poden aplicar mesures com canviar el sistema de contenidors i mesures aversives contra aquests animals.

Es debat sobre la parcialitat dels agents rurals i tècnics de fauna a l'hora de determinar si els danys han estat causats per atacs d'os o no. Per això es considera com a positiu la implantació dels contractes per serveis ecosistèmics, evitant la possible subjectivitat a l'hora de valorar un atac o la interacció amb un os. També es valora com a positiu, ja que la interacció amb un os no sempre provoca una mort directa, si no altres danys dels que és més difícil determinar-ne la causa.

VINCULADES A LA CONSERVACIÓ DELS PRATS DE PASTURA

Control de plantes invasores

Els participants consideren que s'hauria de fer actuacions per recuperar pastures i es manifesta la preocupació pel control del Seneci del cap. Es tracta d'una planta invasora, tòxica per persones i bestiar i que en alguns indrets està avançant molt. Al Parc, per exemple, a la vall de Castellbó. On hi ha Seneci del cap les pastures perden qualitat, perquè els animals no s'hi atansen i a més, s'expandeix molt ràpidament.

Es demana que el Parc inclogui al Pla actuacions per la seva erradicació o control. En aquest sentit, el Director explica que hi ha una brigada específica per controlar aquesta espècie i altres espècies de flora i fauna invasora al l'Alt Pirineu a través de Forestal Catalana, però que requereix molta constància.

5

Els assistents proposen d'impulsar algun programa de control, divulgant les característiques de la planta i com s'ha de tractar i treballant amb algun projecte de voluntariat.

Una possibilitat seria utilitzar les línies d'ajuda de Treball i Formació del SOC per contractar personal dedicat al control d'aquesta planta.

S'explica que hi ha també una planta xinesa, la *Buddleja davidii*, que està envaint els rius, i que desplaça la flora típica dels boscos de ribera. Se n'ha trobat al riu Segre i Valira i afluents. En aquest cas, si es controla, es pot evitar el seu creixement. Hi podria haver, per tant, diferents línies d'actuació en aquest sentit.

VINCULADES AMB EL SENDERISME

Infraestructura de senderisme

Es posa de manifest que hi ha molta infraestructura de senyalització en mal estat o caducada (per exemple, vinculada a projectes que no han tingut continuïtat).

Proposen que al Pla s'inclogui una acció de diagnosi i planificació global de la infraestructura de senyalització de camins. Valorar quina és obsoleta, quina està vandalitzada i realitzar amb els ens locals de referència una proposta d'actuacions per determinar si cal treure aquesta infraestructura, si cal reparar-la, actualitzar-la, etc.

També es detecta que en alguns indrets falta senyalització, específicament en municipis o EMD que son PEIN però no estan dins zona Parc.

VINCULADES AMB AL PATRIMONI CULTURAL

Propostes culturals

Es proposa incloure al Pla estratègic el **projecte “Homo pirinensis”**. Es tracta d'un projecte que treballa la creativitat col·lectiva a partir del coneixement del medi. Actualment, ja s'estan realitzant accions amb aquest projecte que inclouen centres educatius (docents i alumnes) i artistes que treballen conjuntament. Es valora que seria positiu que el Parc s'impliqués directament en el projecte i que s'incentivés a participar a les escoles que es troben en municipis del Parc, proporcionant-los un coneixement del medi i una formació en la part creativa. També seria interessant que el projecte final de cada centre, que es materialitza en una exposició, s'exposés a la seu del Parc o la Casa dels Parcs dels Pirineus. I es podria fer ús de les propostes desenvolupades com a material pedagògic amb l'objectiu que els infants connectin i coneguin millor el Parc.

Des del Parc es proposa exposar el projecte als tècnics d'ús públic i valorar vincular-ho al contracte d'educació ambiental, que es gestiona juntament amb el Parc del Cadí-Moixeró. L'empresa encarregada compta amb una aula de natura a Sant Joan de l'Erm per fer activitats amb els alumnes i es facilita el transport.

Presència del Parc a l'Alt Urgell

Alguns assistents demanen més presència del Parc a l'Alt Urgell. Es considera que, en general, hi ha una gran mancança a la comarca en el desenvolupament d'actuacions per conservar i posar en valor el patrimoni cultural (actuacions de restauració, excavacions arqueològiques, conservació del patrimoni, promoció, etc.).

En aquest sentit, es proposa incloure al Pla una acció de diagnòsi per valorar tots els recursos de que disposa l'àmbit d'influència del Parc a la comarca de l'Alt Urgell (i consensuar una possible prioritització, pel que fa a recuperació, conservació, i divulgació).

VINCULADES AMB AL DESENVOLUPAMENT LOCAL

Plans de desenvolupament

Es pregunta en què consisteixen els Plans de desenvolupament que es mencionen al Pla estratègic. El director del Parc explica com es desenvolupen i es posa de relleu la importància d'aquests a l'hora de captar recursos o per exemple, comptar amb el suport d'un tècnic de desenvolupament (AODL), com fou el cas de la Comunitat de municipis de les valls de Cardós.

En aquest cas, el Parc mostra la disposició, en cas que alguna agrupació de municipis o ens local ho consideri, d'impulsar una planificació d'aquest tipus.

VINCULADES A L'ACCÉS RODAT

Regulació d'accessos

Els assistents pregunten quines previsions hi ha per a la regulació d'accessos. El director del Parc informa que el Parc facilita la infraestructura per regular als ajuntaments o EMD que hi tenen interès. Per facilitar l'accés als veïns hi ha diverses opcions. Normalment s'utilitza una clau de rosca i cada veí amb dret de pas en té una.

També es posa de manifest que és necessari condicionar aparcaments, sobretot en accessos regulats. I quan comença un sender, per exemple.

Es posa de manifest també la dificultat per comunicar de forma efectiva les regulacions d'accessos quan hi ha indrets on conflueixen pistes regulades i pistes no regulades.

És el que passa, per exemple, a la zona que limita amb Andorra, on no hi ha una regulació uniformitzada. Caldria valorar la conveniència de que la part que és de Parc i la que no és de Parc tingués una regulació més uniforme per facilitar la comunicació i evitar confusions.

Restauració de pistes

Es demana que el Pla inclogui una acció de planificació per restaurar pistes. Des del Parc es proposa de recollir les propostes de millora per incloure-ho a les planificacions anuals.

7

VINCULADES A LA GOVERNANÇA

Propostes de recerca

Es reflexiona sobre si es podria facilitar algun canal perquè la població o els ajuntaments puguin fer propostes de temes de recerca

Governança (activar el consell de cooperació, consell consultiu)

Es reclama més presència del Parc Natural a l'Alt Urgell i més comunicació i participació pública en les accions que es fan a través de l'activació del Consell de Cooperació a l'Alt Urgell . Caldria que la gent del territori se sentís més involucrada amb el Parc i per això, cal que el Parc promogui accions que amplii la seva presència i les possibilitats de participar.

També es demana que els projectes que es desenvolupin al Pallars Sobirà s'ampliïn, en la mesura de les possibilitats, a l'Alt Urgell, com seria el cas de Gratitude Pallars.

VINCULADES A LA GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Eficiència administrativa

Reclamen més flexibilitat, facilitació i agilització en els tràmits, que es consideren excessius.

A l'hora de sol·licitar i atorgar ajuts, es demana simplificar tràmits, ja que els ens locals petits i sense recursos tècnics ha de fer un gran esforç per la gestió de pocs recursos.

Imatges de la sessió participativa amb tècnics públics i càrrecs electes de l'Alt Urgell